

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÓL Kedden 13. Szeptemberben 1791. Cluj

Az a' hire, hogy a' Prágai innap ezen folyó hó-
napnak 23-dikéig szüntelen fog tartani, és e-
zen a' napon létsen a' Ministereknek és a' fő Ne-
mefsi Rendnek utolsó bútsú Audentziája. A' Fels.
Tsálszárné 24-dikben egyenesen indul visszra Béts-
nek; de a' F. Tsálsár és Ferontz fő Hertzeg Ples,
Königgratz, Olmitz és Brün-felé veszi útját; azért
csak a' jövő hónapnak elején fog visszra érkezni. —
A' Toskánai Nagy Hertzegnek Bétsből lett oda me-
netelével egy Testörzö Sereg állittatott vala-fel kü-
lömb külömb Német Sergekből vállogatott Katonák-
ból, kik veres Magyar nadrágot és fejer Német
dolmánt viselnek vala. Kérték a' Toskánai Státu-
sók ő Felségét, hogy ezen idegen népből álló Test-
örzö Sereget változtaná-meg; mert az ő kedves Fe-
lsemekhez való szeretetek azt kívánná; hogy azt

ők őrizték; melyre nézve meg engedte ő Felsége, és az ezen Seregnél volt Tisztek a' F. T. Királyi Sergeknél el-öfztattak a' magok rangjok szeint.

Egy elveszett szerentsés Kalap. — Minden Pruzszus Tiszteket 's Vezéreket a' Kalap szokott főképen rangjokban külömböztetni. Most a' Pilmzi Fejedmi asztaltól fel-költ Oberster *Bisoufzverder* keresi a' maga Kalapját a' szegen, a' hová akasztatt vala, 's látván, hogy egy Generális Kalap vagyon helyébe akasztva; midőn tovább is keresné a' maga kalapját, 's tsak nem kapná, kérdi a' Pruzszus Király: mit keres Oberster Uram? — El vitte valaki a' Kalapom F. Uram! soholt sem találok. Hát az ott mitsoda kalap kérdi a' Király? Ezt egy Generálisnak kellett itt hagyni, és éppen azon szegen van akasztva, a' mellyen én hagytam a' magamét. El-mosolyodik a' Király, 's mond: Tegye-fel Generális Uram azt a' magájé helyett; mert az a' magájé, 's viselje jó egészséggel. — A' Király tseréltette völt-el kalapját az Obersternek, 's így leve Generálisá *Bisoufzverder*, ki ennek előtte egy néhány ezrtendővel Hadnagy vala, és a' kit a' Portával való Békelesség munkája nagyra emelt.

Elegyes jegyzések. — Sokan nem restellik ugy vélekedni, hogy a' jövő ezrtendőben a' *Hely-tartó Tanács* és *Kamara* fel-fognának megint *Posonyba* költöztetni, és azt mondják, hogy *Posony Város* ennek minden Irásait a' maga költségén készvölne fel-költöztetni. Már akár hogy légyen — ezen hir igaz, vagy nem igaz völtának által-látására egy egész ezrtendő kívántatik; azért most tsak hir. — Azt beszélik, hogy a' F. néhai II dik *Josef* Törvényes rend folyása, mint a' melly a' Státusoktól is leg-jobbnak és rövidebbnek találatott vólna, ujra a' Státusoktól fogna fel állittatni. — Az a' hir szárnyál Betsben, hogy a' völt *Gréfen*, most *Vétsey* Magyar Lovas-Serge el fogna öfztatni. Ez 3 Öfztályból álván, ennek három Öfztályai külön-külön mindenik, 3 Húszár Sereghez adatnak, és azoktól 3 Öfztály vétetvén-el, ebből fogna ezen *Regement* helyett egy más Húszár Sereg fel-állani.

Az Erlangi 's más Német Ujjságok szerint az
 hírlapok közönségére, hogy a' F. Császár a' Por-
 tól egy különös békeférbéli edgyezés szerint 40
 millióm piáftert fogna kapni. — *Posonyból* azt
 írják, hogy ezen a' környéken Aug. 29-dikén dél-
 tánni 4 és 5 óra között egy kemény földindulás
 tapasztaltatott, mellyet egy rend kívül való szél-
 vész követett. Ez által nevezetes károk történtek,
 mert Modorban az ez előtt 3 éltendővel épült F.
 Császári Széna Magazin egélszen öszve omlott. —
Prágában a' nagy Templom meg-repedezett; az er-
 kőn pedig a' izél-vész a' leg nagyobb fákat is tö-
 ből ki-tekerde, és sok nagy élőfák egymásra om-
 lottanak. *Esztergomban* 3 Tabori éles tőrakat és egy
 teg tsüirt egélszen le-rontott, hol csak üvegben sok
 100 forint érő kárt okozott. — — *A Debretzeni*
 erentsétlen égésről már a' F. Királyi Udvar is va-
 ron tudósítva, mely szeriat itt 115 házak tettenek
 ammuvá. — *Zemlinből* csak nem hasonló tudó-
 sást vettünk, hol Aug. 23-dikán 40 házak minden
 zizi készültekkel és 4 gyermekekkel edgyütt lette-
 k az emészto tűz' prédáivá. — *Dresdából* Aug.
 dikén azt írják, hogy 25 dikben érkezett vala F.
 unk *Ferentz* fő Hertzeggel *Pillnitzbe*, és ezen gyü-
 ben vóltanak ő Felségeekkel *G. Lasci*, a' Magyar fő
 ntzellarius *G. Pálffy* Károly, *B Spielman*. A' Prusz-
 s Királlyal vólt a' Korona Hertzeg; ugy *H. Hohen-*
 é, a' Brazlovi Gubernátor; Oberster és Gen. Ad-
 ant *Bisoufzverder*, kit a' Király már most Generál
 jorrá, a' F. Császár pedig Birodalambéli Gróf-
 tettenek, Oberster *Stáin*. Itt vóltanak végre a'
 ntzia Király Testvére az *Artésiai* Gróf, *Colonné*,
Fakhsland, Gen *Bouille*, Hertzeg *Polignák*, és
Najfszau, 's sok más Frantzia Gavallérok — a'
 kszonia és Két-Hidi Fejedelmeken kívül. — Itt
 tanátskozáson kívül olly nagy mulattság tartá-
 , hogy csak egy bálban 3000 lárvas személyek
 tettenek meg — az idegen Hertzegek minden sze-
 y vállogatás nélkül tántzóltanak a' lárvas sze-
 lyekkel. Ez a' Kis nyári mulató helyyetske *Pil-*
 sok századok mulva sem éri többé ezt a' ize.

rentsét, hogy itt a' leg-nagyobb Fejedelmek Tanácsa, és mulattsága tartásék.

A' Pápa edgyetlen egy Testvérinek G. Kapp. Brassinak Felesége meg-hólt. — A' Velentze Közönséges Társaságban élet veszedelme alatt tiltott meg a' Frantziákról tsak leg-kisebbet-is beszélem.

Krakkoból Aug. 17-dikén ezt írják: — „Azon Politikai hírek, mellyek most Lengyel Országban szárnyalnak, nem igen kedvesen hangzanak a' Lengyelek' fülében. A' Romai Tsáizár és a' Muszkai békelességet kötöttek a' mint haljuk a' Portával a' mondatik, hogy a' Közbenjáró Hatalmassá arra vitték volna ezeket, hogy minden el-fog helyeket adnának vissza a' Portának. Ezt Lengyelek még eddig tsak különös Levelekből juk, és éppen ezen Levelek tértnek beennük magunk sorsunk fölöl való gondolkozásra szorgatosokká; mert ezen Levelek tértik tudtunkra hogy a' békelesség Leveleiben egy hofafó trikkely találtatnék, melly Lengyel Országot illeté, és melyben Pruszalia, Anglia, és Hollandia-is meggyezett volna. — Pruszaliának oda ígértett volna *Thorn* és *Dántzig* a' Muszka és az Austria Hozok engedelméből, melyben a' közben-járó 3 Udvarak-is meg-edgyeztenek volna — és — és! Lengyel Ország akár hogy 's miot el-olztatik — végződik ezen *Krakkai* tudósítás. Várjunk hát meg a' Békelesség punktumaival; mert sokan azt állitják hogy mi ennek minden punktumait nem tudjuk.

Ketskemét 8. Sept. — „Méhóságos Várzi Püspök *Miháldi* sz. Báró *Splényi Ferentz* Ur ó Nagysága, azon roppant ritka nagyságú Anya Templomot, mellyet a' Ketskeméti R. Cath. Népnök büngösága még 1774-dik esztendőben építeni kezdvén a' Református példás edgyező szeretettel hozzákapasolt kedves Atyánkfianak egy részben való önként ajánlott segittségekkel tökéletességre-is vitte ezen folyó hónapnak 5-dik napján nagy pompával számos Egyházi Férjfiaknak szolgálatokkal felszentelte. Reggeli hat órakor vette kezdetét az Egyházi tzeremonia, és tartott tizenegyedfél óráig.

or, ámbátor a' nevezett kegyes öreg Páfztor ezen
 olizás fáradsága után ereiben el-lar-adott, mind-
 záltal maga éneklé el, mozsarak dörgési, és T.
 Stegner Ur Flges Ferentz Hertzeg Vasas Regiment-
 ének Századosa által ki-állitatott Katonaságnak,
 bmulásig való tüzelése között a' Sz. Misét. Ezt
 követé egy rövid, de igen fontos türedelmi, az Is-
 Háza építéséhez buzgó adakozással viseltető
 mind két Valláson lévő Ketskeméti népnek ditséreté-
 tüzelő Prédikáció. Ezek után el-öszolván az
 zve csoportozott Városi, és külföldi számtalan
 kaság, a' meg irt Méltóság a' Katona Tiszt, és
 mind két Valláson lévő Városi Tanácsos Urakkal
 gan ebédelt. Dél után fokoknak fel-adá a' Bermá-
 snak szentségét, ugyan ezt tselekvé más nap dé-
 is. Minekutánna pedig a' fellyebb irtt módon
 mét ebédelvén, Öseitől vett alázatos le-ereszke-
 lkel mindenekhez Atyai Kegycségét böven meg-
 utatta volna, azon kívül, hogy a' Szegényeknek
 vséges alamisnát nyújtott, a' Templom Izolgáit
 a' tüzelő Katonaságot pedig Uj aranyokkal a-
 ndékozá meg. Ezzel elbűszvén Juhaitól a' hiv
 ztor, Felegyházi, Csongrádi, és Abanyi nyájai-
 k látogatására indult. Azon Anya Templomnak
 zomos fáradhatatlan Gondviselőe N. Nztés Fe-
 tzy Gergely Ur ugyan a' tüzelő Katonaságot ma-
 varofsan *Perhelt* hútsal, és borral a' jó lakásig
 g-vendéglé.

DITSÉRŐ VERSEK

gy érdemű Szem-Orvos *Réz Josef* Urról, a' mi-
 dőn a' Pesti Király Univerfitásbau az Orvosi Fa-
 cultástól, uj három rend-béli meg-visgáltatása 's
 helyben hagyatása után, a' Fő-Doctori Méltó-
 ságra fel-emeltetett volna: Augustus Hónapnak 30-
 dik napján 1791-dik esztendőben.

sekedhetel te méltán Mátra' tája;
 Minthogy vagy fok Derék Fér fiak' Hazája:
 Termett Gróf Haller, és Báró Orcziak
 Te benned születtek 's híres Almásziak;

Kik

Kik mind a' Hazának Ofzlopi Szinei
 'S a' te tájéknak igazi Díszei.
 Ezek a' nagy Nevek Gyöngyöft, gyöngyé téfzik,
 Hogy ered ujeiket e' tájékból véfzik. - -
 Réz Jófef Kitsinynek látfaik tán Gyöngyösnek,
 Bár tudja ezt is ott tenni tör'sökösnek;
 De nem: mert valóban örülhet ennek is,
 Nem kis díft köfzönhet Réz Jófefjének is.
 Ez az, a' ki gyógyít Világtalanokat,
 Sőt már Látokka is tett fzámos Vakokat;
 Ez az a' kit egy Vak, kit Ő meg gyógyított,
 Nem Rézn k ha drága Aranynek föllitott;
 Ez az, a' kit több illy Vakok így áldanak,
 Hogy ő általa új napfényt láthattank
 Ő folytatja azt a' nemes Mefterséget,
 Melly nagy elmét kíván és nagy mérélfszéget
 Bár tsak egy Vakot meg-világosítani,
 Be nagy áldás! méltó az illyent áldani.
 Melly kedves a' Napot nézni Szemeinkel!
 Jól érezzük minden érzékenységin kel!
 Hát a' ki e' jótól foká meg föfztatott,
 Mit nyert; ha egyfzerre világot láthatott?
 Ez érzi valóban a' látás' Jóságát,
 'S melly örömmel nézi a' Napnak világát!
 Mit nem érdemelne hát az a' Világtól,
 A' ki tsak egyedül egy Vakkal is téfz jól?
 Ha én itt dí-sérni találnám a' Szemet,
 Azt kérdfhetnék: hová tettem az efzetet?
 A' Szem elsőséget jól tudják mindenek,
 Kivált azok, a' kik új látáft nyertenek.
 Dítsérem hát tsupán az olly Orvosokat,
 Kik ez Orvoslásra adják ő magokat.
 Réz Jófefet áldóm azoknak nevében,
 Kik réftz vettek az Ő fel segéliésében.
 Kivánok Szerentsét Néki továbbra is,
 Vigye Segedelmét több Orfzfágokra is.
 Tudom, minden Igaz Magyar örül annak,
 Hogy Hazájában illy halznos Fijak vannak;
 Kik a' Tudományban ennyire mehetnek,
 'S máfutt is a' Haza' dífzfzére lehetnek.

Igy

EIRENÉNYI MÚZEUM

241 - 1994.05.13.

KÖNYVTÁRA